

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Darija Sever
Zvanje	profesor kroatistike i južnoslavenskih filologija
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Osnovna škola Josipa Zorića, Dugo Selo
Adresa elektroničke pošte	darija.sever@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Dobriša Cesarić: <i>Jesen</i> , interpretacija lirske pjesme
Predmet (ili međupredmetna tema)	Hrvatski jezik
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	5. razred
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>OŠ HJ B.5.1. Učenik obrazlaže doživljaj književnoga teksta, objašnjava uočene ideje povezujući tekst sa svijetom oko sebe</p> <p>OŠ HJ B.5.2. Učenik razlikuje temeljna žanrovska obilježja književnoga teksta</p> <p>OŠ HJ B.5.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>
Tijek nastavnog sata	<p><u>Motivacija (uvod) – 5-7 minuta</u></p> <p>Izložba jesenskih plodova (stvarnih ili nacrtanih/izrađenih)</p> <p>Učenici na sat donose plodove i odlažu ih na pano ili stol. (Zadatak im je zadan tjedan dana ranije. Najavljeno im je da će se ovim aktivnostima otvoriti nova tema. Upućeni su da se, ukoliko žele, konzultiraju s učiteljem/učiteljicom iz prirode ili likovne kulture.)</p> <p>S učenicima se razgovara o odabranim plodovima (Zašto si odabrao/odabrala ovaj</p>

plod? Što tvoj odabir povezuje s jeseni kao godišnjim dobom? – i sl.)

Najava i susret s tekstom (naslov, književnik, nepoznate riječi): usplahiren, krdo, dune (dunuti), strništa, čavka, drum.

Slušanje (učitelj ili zvučni zapis) pjesme

Emocionalno-intelektualna stanka

Interpretacija – 25 minuta

Učenici usmeno izražavaju svoje dojmove o pjesmi koju su čuli, tj. izdvajaju motive ili pjesničke slike koje su im ostale u sjećanju.

Individualno

Učenici čitaju pjesmu u sebi i izdvajaju i u bilježnicu zapisuju dijelove pjesme koji ih najviše asociraju na jesen. Iz ispisanih dijelova izdvajaju riječi koje su im najupečatljivije/najslikovitije.

Frontalno:

Čitaju naglas ostalima. Međusobno uspoređuju svoje izbore.

U paru:

Radeći u paru u pjesmi istražuju (tj. traže, pronalaze, ispisuju u bilježnicu) pjesnička stilska sredstva: onomatopeju i preneseno značenje. Suradnički istražuju, a svaki sudionik para zapisuje u svoju bilježnicu. Frontalnim razgovorom provjeravaju se njihovi rezultati i po potrebi korigiraju. Korekcija je moguća i od strane ostalih učenika. Izdvajaju stihove u kojima se jesen prikazuje kao osoba. Uočavaju i imenuju personifikaciju kao temeljno stilsko sredstvo.

Dramska improvizacija

Kraćim razgovorom/raspravom učenici su upućeni da razmisle o utjecaju čovjeka na prirodu i prirode na čovjeka. Time se naglašava ekološki aspekt te ih se uvodi u dramsku improvizaciju.

U paru ili pojedinačno učenici glume personificiranu jesen i/ili druge dinamične

	<p> motive/slike iz pjesme koje su značenjem povezane s jeseni.</p> <p>* Nakon svake izvedbe ostali učenici komentiraju, pohvaljuju ili daju preporuke što bi trebalo biti bolje.</p> <p><u>Rad u paru ili manjoj skupini:</u></p> <p>Određuju vrstu književnoga teksta (lirska pejsažna pjesma).</p> <p>Ritam, stih, strofa, rima: Učenici u paru jedan drugom čitaju pjesmu i uočavaju ritam. Moraju utvrditi je li spor ili brz. U frontalnom razgovoru iznose svoje zaključke. Razgovor se nastavlja tako da učenici pokušaju objasniti što u strukturi pjesme ostvaruje spori ritam: duljina stihova, rima, oblikovanje kitica. Zaključci se izvode usmeno. (Ovaj zadatak usmjeren je na jezičnu djelatnost slušanja. Predmetni ishodi ne navode poznavanje vrsta stihova i strofa.)</p> <p><u>Sinteza (sažetak) - 15 minuta</u></p> <p>Napisati sastavak od 5 kratkih rečenica na temu Ja sam jesen. Moguće je upotrijebiti koju riječ iz pjesme.</p> <p>Učenici koji žele čitaju sastavak.</p> <p><u>Domaća zadaća</u></p> <p>Zadaća se zadaje na posebnom listiću na kojem su navedeni svi zadatci i upute.</p> <p>(Popis zadataka nalazi se u rubrici</p> <p>Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi)</p>
<p>Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)</p>	<p><u>Motivacija</u></p> <p>Učenici: Pokazuju svoje izloške, govore, razgovaraju, odgovaraju na pitanja, slušaju.</p> <p>Učitelj moderira razgovor.</p> <p><u>Najava i susret s tekстом</u></p>

	<p>Učitelj: Najavljuje temu (naslov pjesme, književnika, tumači nepoznate riječi), čita ili recitira pjesmu (ako nema zvučnoga zapisa).</p> <p>Učenici: Zapisuju s ploče/ekrana, slušaju čitanje/govorenje pjesme.</p> <p><u>Interpretacija</u></p> <p>Učenici: Izmjenjuju se različiti oblici rada (pojedinačni, u paru, frontalni, dramske improvizacije) i pritom učenici slušaju, govore, razgovaraju; čitaju u sebi, poluglasno, glasno; ispisuju i zapisuju; glume.</p> <p>Učitelj moderira rad: upućuje, pojašnjava način rada, prati sudjelovanje učenika u skupinskom ili radu u paru, zapisuje na ploču/prikazuje na ekranu osnovne činjenice nakon učeničkih zaključaka.</p> <p><u>Sinteza (sažetak)</u></p> <p>Učenici: samostalno pišu sastavak; čitaju naglas</p> <p>Učitelj: upućuje, objašnjava</p>
<p>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</p>	<p>lirska pejzažna pjesma <i>Jesen</i> Dobriše Cesarića</p>
<p>Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute</p>	<p>Vrednovanje za učenje:</p> <p>- sastavak <i>Ja sam jesen</i> (iz sinteze sata) ></p> <p>Učitelj svim učenicima pregledava sastavak, ispravlja jezične i druge pogreške i vrednuje učenika jednom ili dvjema rečenicama u kojima ističe pozitivno i upućuje na što bi trebalo ubuduće paziti. Vrednuje se tematska povezanost odabranih motiva i teme, međusobna tematska povezanost rečenica, bogatstvo rječnika i jezična točnost.</p> <p>Vrednovanje kao učenje:</p> <p>- dramske improvizacije ></p> <p>Učenici nakon pažljivoga gledanja i slušanja izvedbi svojih kolega daju svoje komentare, pohvaljuju ili preporučuju što bi trebalo poboljšati.</p> <p>Vrednovanje kao učenje i vrednovanje za učenje:</p> <p><u>Domaći uradci</u></p> <p>Vrednuju se na jednom od sljedećih satova (npr. za tjedan dana). Organizira se izložba radova.</p>

	<p>Učenici anonimno glasuju za najbolji rad svake kategorije (zadatka). Javno iznose svoje komentare o viđenim radovima/izvedbama. (kao učenje) Učitelj bilješkom u imeniku formativno (za učenje) vrednuje sve radove/izvedbe. Najuspjelije može i ocijeniti.</p> <p>Kriteriji:</p> <p>Pjesma od 5 stihova na temu Jesen:</p> <p>a) Izbor riječi usklađen s temom. b) Izborom riječi ostvaren je slikovit uradak. c) Izrazi su pravilno jezično oblikovani.</p> <p>Plakat</p> <p>a) usklađenost pjesme i odabranih motiva b) jezično oblikovanje teksta (jezična točnost) c) plakat u cjelini: dobar raspored slikovnih i jezičnih dijelova</p> <p>Jesenski šešir</p> <p>a) izgled šešira: motivi usklađeni s temom; bogatstvo motiva b) Priča jesenskoga šešira: ispričana razgovijetno, povezanim rečenicama s uočljivom trodijelnom strukturom.</p> <p>Kriteriji se mogu oblikovati u tzv. <i>check</i> listu ili koji drugi oblik jednostavan učenicima za procjenjivanje.</p>
<p>Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi</p>	<p>Zadatci za poticanje kreativnosti i istraživački zadatci – zadatci za domaću zadaću:</p> <p><u>Domaća zadaća</u></p> <p>Učenici biraju 1 zadatak:</p> <p>a) Napiši pjesmu od 5 stihova na temu <i>Jesen</i> na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none">1. stih: dvije riječi,2. stih: tri riječi,3. stih: četiri riječi,4. stih tri riječi i5. stih dvije riječi <p>b) U jednom od digitalnih alata za izradu postera/plakata (npr. Padlet) ili na hamer papiru napravi plakat na temu <i>Jesen</i>. U radu</p>

	<p>surađuju s nekoliko prijatelja. Učenici se mogu međusobno samostalno dogovoriti ili, ako ih je više od 4, učitelj određuje članove skupine. Plakat mora sadržavati barem jedan književni tekst (pjesmu, ulomak iz proznog djela) s ovom temom, ali ne smije biti pjesma koja je bila interpretirana na satu. Poveži motive iz prirode za plakat s temom iz predmeta Priroda. Istakni najmanje jedan jesenski motiv koji je ugrožen onečišćenjem. Pitaj za savjet učitelja Prirode.</p> <p>c) Jesenski šešir: Iskoristi neki stari šešir ili kapu i ukrasi ga motivima jeseni. Na satu će tvoj šešir oživjeti i ispričati neku svoju jesensku priču. Dakle, osmisli i kratku priču jesenskoga šešira. Možeš raditi samostalno ili u paru s nekim.</p>
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	Održivi razvoj – domena Povezanost A.2.2. Uočava da u prirodi postoji međudjelovanje i međuovisnost Vještina: Prezentira povezanost u prirodi (motivacijski uradak i razgovor o njemu; personificirane pojave u prirodi kojima se poistovjećuje čovjek s prirodom; zadatci za domaću zadaću: plakat <i>Jesen</i> i Jesenski šešir)
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	Izrada plakata (papirnatog ili digitalnog) na temu jeseni: izbor sadržaja i motiva plakata povezuje književnost i ekologiju.
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	- govorna poteškoća: glumi pantomimski; razgovara/govori prema svojim mogućnostima - poteškoće čitanja: sve zadatke izvršava radeći u paru s učenikom koji nema poteškoće - poteškoće pisanja: Dok ostali učenici pišu sastavak, učenik ispisuje jednu strofu koja mu se najviše svidjela. Poslije usmeno prepričava odabranu strofu ili cijelu pjesmu.
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Osmisliti tekst za kratak igrokaz na temu Jesen. Likovi su pojave iz prirode koje su personificirane.

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodčkih preporuka.

	Napisati pjesmu ili priču na temu jeseni. Kako bi uradak bio što slikovitiji, potrebno je upotrijebiti stilska sredstva (personifikacija, onomatopeja, epitet, usporedba)
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
Projektne zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	
Poveznice na multimedijske i interaktivne sadržaje	
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	

Dobriša Cesarić: *Jesen*

Zadatci za domaću zadaću

Odaberi jedan zadatak. Za njegovu izradu imaš tjedan dana.

a) Napiši pjesmu od pet stihova na temu *Jesen* na sljedeći način:

Prvi stih: dvije riječi,

Drugi stih: tri riječi,

Treći stih: četiri riječi,

Četvrti stih tri riječi

Peti stih dvije riječi

Riječi nemoj nizati nego ih oblikuj u izraze ili rečenice. Rima nije zadana.

b) Jesenski plakat

U jednom od digitalnih alata za izradu postera/plakata (npr. Padlet) ili na hamer papiru napravi plakat na temu *Jesen*. U radu surađuju s nekoliko prijatelja. Plakat mora sadržavati barem jedan književni tekst (pjesmu ili ulomak iz proznog djela) s tom temom, ali ne smije uključivati pjesmu koju smo interpretirali na satu. Poveži motive iz prirode za plakat s temom iz predmeta Priroda. Pitaj za savjet učitelja toga predmeta.

c) Jesenski šešir

Iskoristi neki stari šešir ili kapu i ukraši ga motivima jeseni. Na satu će tvoj šešir oživjeti i ispričati neku svoju jesensku priču. Dakle, osmisli i kratku priču jesenskoga šešira. Možeš raditi samostalno ili u paru s nekim.